

Az európai vezető a földimogyoró nemesítésben az IRGR- Sadovo

Автор(и): доц. д-р Златина Ур, ИРГР, Садово; доц. дн Станислав Стаматов, ИРГР – Садово, ССА

Дата: 19.06.2024 Брой: 6/2024

A bolgár mezőgazdaság, és különösen a mezőgazdasági tudomány, erősen versenyképes környezetben működik és fejlődik az Európai Gazdasági Közösségben belül. Ez megköveteli országunktól, hogy minden erőforrását – természeti adottságait, éghajlati viszonyait, tapasztalatait, pénzügyi és tudományos forrásait – felhasználja a modern, magas színvonalú termelést folytató mezőgazdaság fejlesztésére.

Az európai fogyasztók számára fontos a kiváló minőségű, környezetbarát és egészséges élelmiszerekhez való hozzáférés. A földimogyoró, valamint az abból készített élelmiszerek magas biológiai és táplálkozási értékkel rendelkeznek, és jelentős hozzáadott értéket képviselnek.

Az éghajlatváltozás következtében a növény lehetséges termesztésének északi határa eltolódik, és fajtáink földimogyoróját ma már nemcsak Olaszországban, Portugáliában, Görögországban és Franciaországban, hanem Ausztriában is termesztik. Fajtáink fő előnye az amerikai, kínai és argentin földimogyoró-fajtákkal szemben a rövid vegetációs idő – ami tökéletesen alkalmas az európai éghajlatra.

Doc. Stanislav Stamatov bemutatja az IPGR-Sadovo-ban létrehozott egyik legújabb földimogyoró-fajtát. Az „Adata” földimogyoró-fajta nagy magokkal, magas hozamokkal és jellegzetes repedezéssel tűnik ki, ami a bolgár földimogyoró-fajták különösen megkülönböztető jegye, és ezáltal eltér a globálisan előállított fajtáktól.

Országunk európai vezető szerepet tölt be a földimogyoró-nemesítésben, és ezt a pozíciót továbbra is fenn kell tartania. A modern bolgár fajták intenzív növények, és mint ilyenek, kiváló elővetemények minden szántóföldi kultúra számára. A földimogyoró-termelés Bulgáriában évente növeli a művelt területeit a termék magas ára és az a tény miatt, hogy a földimogyoró szerepel a fehérjenövények listáján.

Bulgáriának, mint Európa legnagyobb földimogyoró-termelőjének, biztosítania kell a saját igényeit kielégítő termelést, és meg kell hódítania specifikus réseket az európai földimogyoró-piacon. Ez a cél csak új, nagy hozamú, jó ízű fajták bevezetésével és szabványos technológia alkalmazásával érhető el, biztosítva a bolgár termékek versenyképességét.

Országunk ilyen pozíciója határozza meg a földimogyoró-nemesítésre és -technológiára vonatkozó frissített tudományos és munkaprogram céljait és feladatait.

Tudományos szempontból e növényfajjal kapcsolatos munka hazánkban és Európában is kizárólag az IPGR-Sadovo-ban folyik. Vanya Karamfilova fiatal tudós disszertációjának témája az intézetben: „A földimogyoró (*Arachis hypogaea* L.) azonosítása és értékelése a nemzeti gyűjteményből fontos morfo-biológiai tulajdonságok alapján“. A doktorandusz munkájának fő célja a taxonómiai hovatartozás felmérése és a sokféle eredetű ökotípusok és földimogyoró-fajták közötti variabilitás összehasonlítása morfológiai és agronómiai jellemzők alapján, valamint kritériumok felállítása az *ex situ* megőrzésre és nemesítésre alkalmas csíraplaszma-források azonosítására.

A disszertáció megvalósítása a következő szakaszokon keresztül történik:

1. A földimogyoró ökotípusok és fajták morfo-biológiai tulajdonságainak vizsgálata.
2. A földimogyoró ökotípusok és fajták agronómiai jellemzőinek vizsgálata.
3. Néhány földimogyoró minta taxonómiai azonosítása a Valencia, Virginia és Spanish fajtatípusokhoz való tartozásuk szerint.

A tanulmány a következő típusú mintákat tartalmazza: 10 minta Észak-Amerikából, 10 minta Dél-Amerikából, 10 minta Afrikából, 10 minta Ázsiából és 51 minta Bulgáriából.

A vizsgálat eredményeként kiválaszthatók az fontos morfo-biológiai tulajdonságok variációs forrásaiként szolgáló vonalak, és javasolhatók az új fajtákhoz alkalmasak.

PROFIL

2024 februárjában, sikeresen teljesített pályázat után, Ivanka Karamfilovát felvették nappali tagozatos doktoranduszként az Agrártudományi Akadémia részét képező IPGR-Sadovo-ba. A fiatal tudós disszertációjának témája: „A földimogyoró (*Arachis hypogaea* L.) azonosítása és értékelése a nemzeti gyűjteményből fontos morfo-biológiai tulajdonságok alapján“.

Ivanka Karamfilova doktorandusz kitüntetéssel szerzett alap- és mesterképzési diplomát a Plovdivi Agrártudományi Egyetemen, „Növénytermesztés” szakon. Két évvel később ugyanazon az egyetemen szerzett mesterfokozatot „Nemesítés és vetőmag-termesztés” szakon. Tanulmányai során aktívan részt vett a Plovdivi Agrártudományi Egyetem Hallgatói Tanácsának tevékenységében.

Először 2014-ben ismerkedett meg a sadovói Intézet munkájával és tevékenységével, amikor egy hónapos szakmai gyakorlatra hívták meg, amely során értékes ismereteket szerzett különböző növényfajok

termesztésében.

2013-2015 között Ivanka Karamfilova tudományos előadásokon, szemináriumokon, kutatásokban és kísérletekben vett részt a „Mezőgazdasági növények hozamának és minőségének növelése” témakörben, ami hozzájárult szakmai kompetenciájának bővítéséhez.

Társszerzője a „Hyacinthaceae Batsch ex Borkh subfam. Hyacinthoideae család leltára az AU-Plovdiv (SOA) herbáriumában” című tudományos cikknek, amely az Agrártudományi Egyetem – Plovdiv, vol. LIX, 1. kötet, 2015. évi Tudományos Közleményeiben jelent meg.

Mielőtt tudományos pályára lépett, I. Karamfilova több mint hatéves tapasztalatot szerzett agrármérnökként egy málnatermesztéssel és -feldolgozással foglalkozó cégnél. Ott részt vett a málnültetvények fenntartásában és növekedésének ellenőrzésében, az ültetési anyag termesztésében, valamint a mezőgazdasági dolgozók tevékenységének koordinálásában. Felméréseket végzett a növénybetegségek és kártevők megjelenésével, valamint megfelelő védekezésükkel kapcsolatban.

Számára a mezőgazdaság szenvedély és felelősség. Minden nap élvezi a lehetőséget, hogy különböző növényfajokkal dolgozhat, és együttműködhet a mezőgazdasági termelőkkel hozamuk és termékminőségük növelése érdekében. Hiszi, hogy az innováció és a tudás a sikeres recept a mezőgazdasági tudomány fejlődéséhez és megőrzéséhez a jövő generációi számára. Ezért folyamatosan tanul és új ismereteket szerez, hogy gyakorlati munkájában alkalmazza őket a jobb és fenntartható mezőgazdaságért.